

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5Csp/40/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223209519
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marek Rebej
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8223209519.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom Mgr. Marekom Rebejom v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX A. - D. A., právne zastúpenému: JUDr. Daniel Tarbaj, advokát so sídlom Zámocká 525/28, 091 01 Stropkov proti žalovanému: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, o primerané finančné zadost'učinenie, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 150,00 Eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 31.07.2023 sa žalobca domáhal od žalovaného zaplata sumy 378,21 Eur a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil žalobca tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 5Csp/31/2022 bol úspešný ako žalovaný v postavení spotrebiteľa. Terajší žalovaný (vtedajší žalobca) si v pôvodnom konaní uplatňoval nárok na zaplata sumy 118,21 Eur s príslušenstvom zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10.07.2018. Okresný súd Bardejov rozsudkom č.k. 5Csp/31/2022-158 zo dňa 31.01.2023 žalobu o zaplata v časti 3,39 Eur zastavil, v prevyšujúcej časti zamietol a určil bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8079804357 zo dňa 10.07.2018. S poukazom na § 3 ods. 5, § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa žalobca uviedol, že ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadost'učinenie (ďalej aj „PFZ“) za porušenie jeho spotrebiteľských práv. Rozsudkom vydaným v základnom konaní je preukázané, že žalovaný porušil jeho právo tým, že požadoval od neho nedôvodný nárok z bezúročného a bezpoplatkového úveru. Pri nároku na primerané finančné zadost'učinenie v zmysle citovaného ustanovenia postačuje samotná hrozba ujmy. V prípade žalovaného nešlo len o hrozbu akademickú (možnú v budúcnosti), ale išlo už o priame naplnenie hrozby tým, že žalovaný uplatňoval pohľadávku na súde. Za primeranú výšku finančného zadost'učinenia považuje sumu vo výške 378,21 Eur, pričom nárok ako ho požaduje zohľadňuje sumu, ktorú od neho žalovaný požadoval nad rámec poskytnutej istiny [118,21 € – (440,- € – 400,- €) = 78,21 €] a o túto sumu mal byť neoprávnene ukrátený a za judikovanie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru požaduje sumu 300,- € (t.j. 78,21 € + 300,- € = 378,21 €). Výška finančného zadost'učinenia nie je stanovená žiadnym vzorcom a závisí vždy od úvahy súdu. Jediným kritériom pre stanovenie výšky finančného zadost'učinenia je jeho primeranosť. Pojem „primeraný“ má viacero synonym, avšak jedným z nich je slovo „spravodlivý“. Výška

primeraného finančného zadosťučinenia preto nemôže mať len symbolický význam, pretože symbolická výška nezohľadňuje obsah pojmu spravodlivosť. Zároveň je potrebné zohľadniť aj účel inštitútu PFZ, a to jeho sankčnú, odradzujúcu, satisfakčnú a relutárnu funkciu. V tejto súvislosti dal do pozornosti, že na rozdiel od iných inštitútov finančného zadosťučinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadosťučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadosťučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške, aby mala nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške splňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Nakoľko je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy. Z tohto dôvodu sa domáha PFZ vo výške 378,21 €.

2.1. Žalovaný v podaní doručenom súdu dňa 16.08.2023 k žalobe uviedol, so žalobou nesúhlasí, nárok žalobcu neuznáva. Zo znenia § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. vyplýva, že spotrebiteľ v prípade úspešného uplatnenia porušenia jeho práv má nárok na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Úverová zmluva, ktorá bola rozsudkom OS Bardejov pod č.k. 5Csp/31/2022-158 určená za bezúročnú bola uzavretá medzi žalobcom a jeho právnym predchodcom, spoločnosťou VÚB, a.s. ako veriteľom. Žalovaný nebol účastníkom úverového vzťahu, zmluvné podmienky úverovej zmluvy nekreoval, úver žalobcovi neposkytli, logicky sa nemohol dopustiť porušenia práv žalobcu. Porušením práv spotrebiteľa by mohlo byť len také konanie, ktoré vykazuje znaky nekalosti, agresívnej obchodnej praktiky, klamaní spotrebiteľa, pričom žiadneho takého konania sa nedopustili. Z uvedeného dôvodu je vylúčené, aby bol zodpovedným subjektom a znášal následky porušenia práv spotrebiteľa, ktorých sa nedopustil a nemal ani ako ovplyvniť. Týmto namietal svoju pasívnu legitímáciu v tomto spore.

2.2. S názorom žalobcu, že inštitút primeraného zadosťučinenia má plniť sankčnú funkciu nesúhlasí a to z dôvodu občianskoprávneho charakteru tohto súkromnoprávneho inštitútu, ktorý nemôže plniť funkciu sankcie. Týmto podporne odkázal na právny záver vyjadrený v uznesení Krajského súdu v Prešove pod sp.zn. 9Co/50/2018 zo dňa 26.06.2018. Rovnako je nesprávny názor o reparačnej funkcii daného inštitútu, ktorá je typická pre iný právny inštitút a to náhradu škody. Inštitút primeraného zadosťučinenia nemá slúžiť ako prostriedok náhrady škody a nemôže slúžiť na neprimerané obohacovanie sa spotrebiteľa. Ďalej uviedol, že len využil svoje ústavné právo a právo na zaplatenie pohľadávky z úveru uplatnil na nestrannom a nezávislom súde. Za uplatnenie svojho ústavného práva v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nemôže byť trestaný zaplatením finančného zadosťučinenia. Navyiac ich procesný neúspech v spore vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 5Csp/31/2022 zo vzájomnej žaloby sa prejavil v otázke náhrady trov konania, ktoré žalobcovi zaplatili v sume 804,33 Eur.

3.1. Žalobca v podaní doručenom súdu dňa 13.09.2023 k vyjadreniu žalovaného uviedol, že v zmysle zamietajúceho výroku rozhodnutia je evidentné, že na súde úspešne uplatnil porušenie svojho práva, ako aj povinnosti žalovaného, čím naplnil hypotézu právnej normy uvedenej v § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Uvedené ustanovenie nevyžaduje, aby rozhodnutie súdu v základnom konaní muselo výslovne obsahovať vo výroku porušenie konkrétneho ustanovenia, pretože samotné právne závery, ktoré sú postačujúce pre kvalifikovanie porušenia spotrebiteľského práva, vyplývajú z odôvodnenia rozhodnutia vydaného v základnom konaní. Výsledok základného konania je potrebné považovať za úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti v súdnom konaní podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. Uviedol, že už v žalobe citoval vybrané odseky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, z ktorých vyplýva, že žalovaný nielenže nepreukázal platné postúpenie pohľadávky, avšak ani jej mimoriadne zosplatenie. Pokiaľ žalovaný uvádza, že z dôvodu absencie ujmy nárok na PFZ nevznikol uviedol, že pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie novelizované ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nevyžaduje vznik ani hrozbu ujmy. V danom prípade išlo už o reálnu hrozbu vzniku ujmy, nielen akademickú, keďže žalovaný ako neoprávnený subjekt viedol voči žalobcovi súdne konanie.

3.2. Z východísk, na ktorých v sporoch o primerané finančné zadosťučinenie stavia žalovaný posudzovanie pasívnej vecnej legitímácie vyplýva, že postupník nemôže byť nikdy porušovateľom spotrebiteľských noriem, a preto ho nemožno zaviazat' ani na povinnosť zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie úspešnému spotrebiteľovi. Žalovaný vzniesol námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie v konaní, pretože podľa svojho názoru pri postúpení pohľadávky vyplývajú povinnosti len

postupcovi. Uvedenú námietku vníma žalobca iba ako snahu žalovaného vyhnúť sa následkom spätým s porušením spotrebiteľských práv a povinností nezákonným uplatnením pohľadávky v súdnom konaní. Rozsudkom prvoinštančného súdu vydaným v základnom konaní bol práve žalovaný identifikovaný ako subjekt, ktorý porušil spotrebiteľské práva a povinnosti ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Žalovaný ako subjekt podnikajúci v oblasti spotrebiteľského práva nepostupoval s odbornou starostlivosťou, pohľadávku od právneho predchodcu odkúpil v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách spolu so všetkými právami a povinnosťami a domáhal sa zaplata pohľadávky skrz súdne konanie. Za podstatnú však považuje skutočnosť, že v čase základného konania už boli vydané rozhodnutia Najvyššieho súdu SR týkajúce sa problematiky aktívnej vecnej legitímácie postupníka, a to rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28.03.2018 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24.04.2018. Žalovaný ako inkasná spoločnosť je povinný rovnako ako banka postupovať s odbornou starostlivosťou, čo však nedodrжал a uplatňoval si pohľadávku v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný v základnom konaní neprejavil žiadnu sebareflexiu, ale súdne konanie sa snažil využiť vo svoj prospech, avšak výsledok základného konania dokazuje, že toto jeho právo súdiť sa, nemalo oporu v hmotnom práve, hoci už má skúsenosti a vedomosti z iných obdobných súdnych konaní o nesprávnosti svojej argumentácie, (už citovaný rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28.03.2018 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24.04.2018). Práve postupom, keď žalovaný nenáležitou žalobou na zaplata viedol súdne konanie, vyvolalo v žalobcovi stresové situácie. Zákonnou povinnosťou dodávateľa je postupovať s odbornou starostlivosťou a nie „skúšať“ súdnu moc, či bude v konaní voči spotrebiteľovi úspešný. Z tohto dôvodu ako určitý sankčný mechanizmus zákonodarca zaviedol inštitút PFZ, ktorý má za cieľ individuálne a generálne eliminovať nekalú ziskuchtivosť dodávateľov. Je nepochybné, že za daných okolností žalovaný je pasívne legítimovanou stranou sporu.

3.3. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považuje uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za adekvátnu. Uplatnená výška zodpovedá svojmu účelu, pretože je potrebné toto finančné zadosťučinenie nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu. Podozrak, že prípadné sankcie vyplývajúce z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie. Uvedené finančné zadosťučinenie má tiež odradiť žalovaného, ale aj iných dodávateľov, od porušovania práv spotrebiteľov. Záleží len na žalovanom, aby sa nedopúšťal recidívy v neprípustnom kontrahovaní v rozpore so záujmami spotrebiteľov. Primeranosť sumy 378,21 Eur je vzhľadom najmä na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem evidentne daná. Žalovaný nechce niesť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie svojich zákonných povinností. Neschopnosť spotrebiteľov nemôže byť legálnym zdrojom ziskov obchodníkov, poškodzujúc v konečnom dôsledku celú spoločnosť. To sa týka aj konania, ktoré sa vonkajšiemu pozorovateľovi javí byť ako ľahkomyselnosť a nezodpovednosť, zo strany spotrebiteľa. V skutočnosti je to prejav slabosti spotrebiteľa, ktorý je vo väčšine prípadov do konania, javiacim sa ako ľahkomyselné a nezodpovedné, vmanévrovaný agresívnymi reklamnými kampaňami obchodníkov, z ktorých sa zdá, že ak si spotrebiteľ produkt obchodníka kúpi, resp. dá si poskytnúť, ešte na tom zarobí. Štát nemôže dovoliť, aby táto „nezodpovednosť a ľahkomyselnosť“ spotrebiteľov, ktorá je len prejavom ich slabosti, bola zdrojom neúmerných príjmov nič neproduktujúcich obchodníkov, keď jediným efektom ich činnosti je ochudobňovanie obyvateľov SR a transfer obrovských súm finančných prostriedkov do zahraničia, namiesto toho, aby sa dostali do finančného „krvného“ obehu v SR, napr. cez maloobchodnú sieť, čo by v konečnom dôsledku podporilo výrobu, obchod, zamestnanosť a životnú úroveň všetkých vrstiev obyvateľstva. Poukázal, že ujma, ktorá konaním žalovaného vznikla nebola len v akademickej rovine, ale preukázateľne hrozil zásah do jeho majetkovej sféry. Zároveň uplatňovaním prostriedkov procesnej obrany v súdnom konaní bol narušený nielen jeho bežný život. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil, alebo mienil spôsobiť, porušením spotrebiteľského práva. Poukázal pritom na trend v rozhodovacej praxi, keď prevažujú rozhodnutia, v ktorých súdy priznali primerané finančné zadosťučinenie vo výške v akej bola, v súvislosti s obohatením sa dodávateľa, alebo v súvislosti so snahou dodávateľa bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľov obohatiť, uplatnená. Aj keď výška PFZ je vecou voľnej úvahy súdu, tak táto voľná úvaha by mala zodpovedať individuálnym a konkrétnym danostiam tej ktorej veci, s dôrazom na objektívne kritériá, lebo len tieto objektívne kritériá sú pre voľnú úvahu aj objektívne porovnateľné. Netvrdí, že suma, o ktorú sa dodávateľ pokúsil bezdôvodne obohatiť má byť sumou, vo výške ktorej má byť priznané aj PFZ, avšak tvrdí, že je to jediné objektívne a exaktné kritérium a preto by malo byť brané do úvahy ako kritérium prvoradé. Pri nepeňažných nárokoch (BaB, resp. NZP), z ktorých nevyplýva výška finančného plnenia, by objektívnym kritériom mala byť recidíva porušovania spotrebiteľského práva, s tendenciou zvyšovania PFZ pri zistení opätovného

opakovaného porušenia spotrebiteľského práva. Napokon súdu je z jeho rozhodovacej činnosti dozaista známe, že žalovaný dlhodobo a vo veľkom rozsahu porušuje spotrebiteľské práva na finančnom trhu. Aj v súčasnosti napriek početným rozsudkom vydaných proti žalovanému, tento neustále používa nekalé obchodné praktiky a finančne sa snaží na úkor spotrebiteľov obohacovať.

4. Žalovaný, ktorému bolo vyjadrenie žalobcu (odsek 3. odôvodnenia) spolu s výzvou na vyjadrenie k nemu doručené dňa 20.09.2023, sa k nemu v súdom určenej lehote písomne nevyjadril.

5. Súd vec rozhodol v súlade s ust. § 297 písm. b) C.s.p. bez nariadenia pojednávania, keďže predmetom sporu bola otázka jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán neboli sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,00 Eur.

6. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením listín a to rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 5Csp/31/2022-158, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

7. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov č.k. 5Csp/31/2022-158 zo dňa 31.01.2023 vo veci žalobcu spoločnosti Intrum Slovakia s.r.o. proti žalovanému A. B. o žalobe žalobcu na zaplatenie 118,21 Eur s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe žalovaného na určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov súd rozhodol takto:

„I. Konanie v časti o zaplatenie sumy 118,21 Eur, úrokov z omeškania v sume 3,39 Eur z a s t a v u j e .

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Stranám sporu n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania o žalobe.

IV. Úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, z 10.07.2018 uzavretej medzi Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, ako veriteľom a A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX/XX, XXX XX A. - D. A. ako dlžníkom je bezúročný a bez poplatkov.

V. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania o vzájomnej žalobe v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

V odôvodnení rozsudku súd okrem iného uviedol nasledujúce:

„31. Žalobca podaním doručeným súdu dňa 24.01.2023 (odsek 6. odôvodnenia) zobral svoju žalobu späť v časti istiny v sume 118,21 Eur a úrokov z omeškania v sume 3,39 Eur pred začatím pojednávania a trval na žalobe v časti zaplatenia úrokov z omeškania vo výške 15,41 Eur. Keďže súhlas žalovaného so späťvzatím žaloby v tomto štádiu konania nie je potrebný, súd na základe tohto dispozitívneho úkonu žalobcu a postupom podľa § 145 C.s.p. rozhodol o zastavení konania v časti o zaplatenie istiny v sume 118,21 Eur a úrokov z omeškania v sume 3,39 Eur.

32. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 10.07.2018 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorou veriteľ poskytol žalovanému úver vo výške 440,00 Eur na kúpu spotrebného tovaru, ktorého kúpna cena bola 494,05 Eur, kde žalovaný zaplatil akontáciu v sume 54,05 Eur. V zmluve sa žalovaný zaviazal zaplatiť celkovo sumu 540,00 Eur, a to v 27 mesačných splátkach po 20,00 Eur, pričom na svoj dlh žalovaný uhradil celkovo sumu 400,00 Eur a keďže ďalšie dojednané splátky úveru nespĺcal, veriteľ po výzve na zaplatenie neuhradených splátok úveru, dňa 19.10.2019 úver zosplátnil. V zmysle rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok a následnej žiadosti o postúpenie a prevod sa žalobca stal právnym nástupcom spoločnosti Všeobecná úverová banka, a.s. vo vzťahu k pohľadávke voči žalovanému z predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

33. Súd zastáva názor, že vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy o spotrebiteľskom úvere je predmetný zmluvný vzťah vzťahom spotrebiteľským, keďže pôvodný veriteľ ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom. Na predmetnú zmluvu je preto potrebné aplikovať príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku, zároveň je potrebné prednostne aplikovať špeciálne spotrebiteľské právo, predovšetkým zákon č.

129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zákon o ochrane spotrebiteľa a v neupravených otázkach Občiansky zákonník. Použitie Obchodného zákonníka prichádza do úvahy len v prípade, kde neodporuje občianskoprávnej úprave spotrebiteľských vzťahov. Podľa § 54 odsek 2 Občianskeho zákonníka sa v pochybnostiach použije právna úprava, ktorá je pre spotrebiteľa priaznivejšia. V Obchodnom zákonníku je síce zmluva o úvere upravená ako absolútny obchod bez ohľadu na povahu účastníkov, avšak keď ide o úver poskytovaný spotrebiteľovi na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je potrebné prednostne aplikovať občianskoprávne predpisy. Spotrebiteľské právo je aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku špeciálnym právom, a má teda prednosť.

34. Pôvodný žalobca ako veriteľ bol podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch povinný pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného ako dlžníka splácať spotrebiteľský úver. Pri posudzovaní úverovej schopnosti žalovaného bol veriteľ povinný brať do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem žalovaného a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Z odseku 2 § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch zároveň vyplýva, že veriteľ pri posudzovaní úverovej schopnosti dlžníka vychádza z informácií a dokladov poskytnutých na jeho žiadosť samotným dlžníkom a súčasne si je veriteľ povinný sám zabezpečiť informácie o dlžníkovi z príslušných databáz. Veriteľ pre posúdenie úverovej schopnosti dlžníka je povinný získať informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je potrebné ďalej overovať. Veriteľ musí disponovať takými informáciami o príjmoch a výdavkoch dlžníka, z ktorých bude schopný čo najobjektívnejšie posúdiť finančnú situáciu dlžníka. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver je potrebné chápať ako situáciu, keď spotrebiteľ s poukazom na svoje pravidelné príjmy a výdavky disponuje dostatkom finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať spotrebiteľský úver v predpokladanej výške.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené a vykonané dokazovanie súd konštatuje, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno, ktorým by preukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovaným. Žalobca v zmysle odseku 2. odôvodnenia reagoval na výzvu súdu ohľadne skúmania bonity žalovaného, avšak nepredložil dôkazy, ktorými by preukázal dodržanie postupu podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo preukázané, že veriteľ zisťoval príjem žalovaného a jeho úverovú zaťaženosť, avšak žalobca nepredložil žiadne dôkazy, ktorými by preukázal, že si uvedené údaje o príjme žalovaného veriteľ nejakým spôsobom overoval, rovnako tak údaj o úverovej zaťažnosti žalovaného. Zároveň súd konštatuje, že zákonodarca uložil veriteľovi povinnosť zistiť sociálnoekonomickú situáciu spotrebiteľa, teda žalovaného, čo znamená povinnosť zistiť nielen jeho príjem, ale aj pravidelné výdavky. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je totiž kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo totiž zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť, ale aj overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Odborná starostlivosť totiž predpokladá, že údaje, ktoré dlžník veriteľovi uvedie, si veriteľ aj overí.

36. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných mesačných výdavkov taká čiastka, aká bude potrebná na splácanie úveru. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch spotrebiteľa, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto veriteľ ako dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Žalobca vykonaným dokazovaním nepreukázal, že veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere riadne zisťoval jeho výdavky.

37. Na základe vykonaného dokazovania má súd za to, že žalobca nepredložil potrebné dôkazy, ktorými by preukázal, že ako veriteľ pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalovaným skúmal riadne jeho schopnosť splácať spotrebiteľský úver v zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd má za to, že veriteľ hrubo porušil svoju povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže nepredložil žiadne dôkazy, aby schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver posudzoval s prihliadnutím k jeho pravidelným mesačným výdavkom a zároveň aby si zabezpečil údaje z príslušných databáz alebo registrov. Uvedené má za následok, že poskytnutý úver je bez úrokov a poplatkov v zmysle § 11 ods. 2 druhá veta zákona o spotrebiteľských úveroch.

38. Keďže poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, žalovaný ako dlžník bol povinný veriteľovi vrátiť iba ním poskytnutú sumu úveru vo výške 440,00 Eur. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania (odsek 11. odôvodnenia), žalovaný do dňa podania žaloby uhradil na svoj dlh sumu 400,00 Eur a v zmysle podania žalobcu doručeného súdu dňa 24.01.2023 bola uhradená v priebehu konania suma 121,60 Eur (odsek 6. odôvodnenia), teda na záväzok žalovanému bola započítaná suma prevyšujúca výšku poskytnutého úveru, preto súd žalobu v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú zamietol.

39. Žalovaný sa vzájomnou žalobou domáhal určenia, že úver zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 10.07.2018 je bezúročný a bez poplatkov. Ako vyplýva z vyššie uvedeného (odseky 33. až 37. odôvodnenia), súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o porušení povinnosti veriteľa v zmysle § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo v zmysle § 11 ods. 2 citovaného zákona znamená, že úver poskytnutý pôvodným veriteľom žalovanému je bezúročný a bez poplatkov. Z uvedeného dôvodu súd vzájomnej žalobe žalovaného vyhovel.“

8. Rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 5Csp/31/2022-158 zo dňa 31.01.2023 nadobudol právoplatnosť dňom 04.04.2023.

9. Podľa § 1 ods. 1, 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len „zdrúženie“) a označovanie výrobkov cenami. Tento zákon sa vzťahuje na predaj výrobkov a poskytovanie služieb, ak k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky.

10. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Zdrúženie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

12. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

13. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojich práv ustanovených osobitným predpisom v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov sp.zn. 5Csp/31/2022. V predmetnom konaní sa žalobca domohol určenia, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXX z 10.07.2018 uzavretej medzi Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, ako veriteľom a A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX/XX, XXX XX A. - D. A. ako dlžníkom je bezúročný a bez poplatkov a zároveň sa domohol zamietnutia žaloby žalobcu o zaplatenie časti poskytnutého úveru s príslušenstvom, a to na skutkovom a právnom základe, že veriteľ hrubo porušil svoju povinnosť podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. povinnosť pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Uvedené porušenie povinnosti s poukazom na § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spôsobilo, že predmetný úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na konštatovanú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru bola zamietnutá žaloba dodávateľa o zaplatenie zostávajúcej časti úveru. Žalobca teda relevantným spôsobom preukázal porušenie zákonnej povinnosti dodávateľa poskytnúť spotrebiteľský úver v súlade s právnymi predpismi, predovšetkým v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a bez neprijateľných a teda neplatných zmluvných podmienok a od spotrebiteľa nevyžadovať tú časť plnenia, na ktoré pre neplatnosť konkrétnych zmluvných podmienok nemá nárok. Žaloba je preto čo do základu nároku žalobcu dôvodná.

14. K námietke žalovaného, v ktorej namietal, že zmluvné podmienky úverovej zmluvy nekoncepoval a teda absentuje na jeho strane pasívna vecná legitímácia, súd poukazuje na závery Krajského súdu v Banskej Bystrici, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje, a podľa ktorých „ak veriteľ ako postupník namietal, že nebol účastníkom úverového vzťahu a zmluvu zakladajúcu právny vzťah medzi právnym predchodcom veriteľa a spotrebiteľom nekreoval, je nepochybné, že v spore veriteľ uplatňoval aj nároky, ktoré súd prvej inštancie nepriznal z dôvodu, že zmluvu považoval za bezúročnú a bez poplatkov. Veriteľ tak vymáhal nárok, ktorý v dôsledku bezúročnosti zmluvy o úvere mu priznaný byť nemohol a v takom prípade nie je rozhodujúce, kto zmluvu koncepoval, ale kto nároky z takejto zmluvy uplatnil. Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Má právo, aby mu na podpis bola predložená taká zmluva, ktorá obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z.; zmluvy v obdobných prípadoch bez výnimky koncepuje dodávateľ. Možnosť domáhať sa primeraného zadosťučinenia tak nemôže byť odmietnutá len s poukazom na sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy“ (pozri rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 11Co/111/2018 zo dňa 18.10.2018, bod 10 odôvodnenia). Z rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 31.01.2023 č.k. 5Csp/31/2022 vyplýva, že žalobca ako dlžník uzatvoril úverovú zmluvu so spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s. ako veriteľom a na základe zmluvy o postúpení pohľadávok bola pohľadávka veriteľa voči žalobcovi ako dlžníkovi z predmetnej úverovej zmluvy postúpená na žalovaného a práve preto žalobu voči spotrebiteľovi v konaní vedenom pod sp.zn. 5Csp/31/2022 podávala spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o. ako aktívne vecne legitimovaný subjekt, pričom v konaní bol žalobca vecne úspešný a domohol sa ochrany svojich práv. Vzhľadom k uvedenému žalovanému svedčí pasívna vecná legitímácia v tomto spore.

15. Keďže výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Z hypotézy právnej normy v časti, na základe ktorej možno priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (zákonom č. 250/2007 Z. z.) a osobitnými predpismi zodpovedá, jednoznačne vyplýva podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva, alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými predpismi spotrebiteľom. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká konkrétna majetková ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

16. Vyhodnotiac všetky okolnosti prípadu súd považoval za primerané finančné zadostučinenie vo výške 150,00 Eur v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., a to za určenie úveru za bezúročný a bezpoplatkový vo výške 100,00 Eur a za dosiahnutie zamietnutia žaloby v prevyšujúcej časti vo výške 50,00 Eur. Súd bral do úvahy tú skutočnosť, že dodávateľ hrubo porušil svoju zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. pred uzavretím zmluvy o úvere so žalobcom ako spotrebiteľom s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Vzhľadom k uvedenému konštatovaniu, súd v základnom konaní dospel k záveru, že poskytnutý úver je v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročný a bezpoplatkový. Žalovaný vo vzťahu k žalobcovi požadoval zaplatenie aj tej časti nároku, ktorý vyplýval zo zmluvy o úvere vrátene úrokov a tento sa až v základnom konaní súdnou cestou domohol určenia, že úver je bezúročný a bezpoplatkový a zároveň zamietnutia žaloby žalovaného o zaplatenie ním požadovanej zostávajúcej časti úveru s príslušenstvom. Preto pri určení výšky primeraného finančného zadostučinenia ako nemajetkovej ujmy súd považoval za dôvodné zohľadňovať satisfakčnú, ale hlavne tiež sankčnú funkciu primeraného finančného zadostučinenia, ktorej podstatou je odradiť dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči spotrebiteľovi. Súd je tak toho názoru, že celková suma 150,00 Eur ako finančné zadostučinenie (t.j. 100,00 Eur za určenie úveru za bezúročný a bezpoplatkový a 50,00 Eur za zamietnutie nedôvodnej žaloby žalovaného o zaplatenie zostávajúcej časti úveru s príslušenstvom), je primeraná pre dovŕšenie satisfakcie porušených práv žalobcu ako spotrebiteľa a súčasne svojím účinkom prispieva k upusteniu od uplatňovania obdobných nekalých praktík voči iným spotrebiteľom. Súd zohľadnil, že žalobca sa v základnom konaní domohol voči žalovanému určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov a zároveň sa domohol ochrany voči snahe žalovaného získať od neho ako spotrebiteľa plnenie zo zmluvy o úvere nad výšku poskytnutého úveru. S poukazom na výšku žalovanej sumy v základnom konaní, o ktorú sa žalovaný ako dodávateľ, pri konštatovanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, snažil na úkor spotrebiteľa bezdôvodne obohatiť, súd považoval primerané finančné zadostučinenie za uvedené porušenie práv a povinnosti dodávateľom vo výške 50,00 Eur za primerané. Vzhľadom na konkrétne okolnosti súdenej veci tak priznaná suma 150,00 Eur, zodpovedá zákonom akcentovanej ochrane spotrebiteľa a má aj dostatočnú sankčnú funkciu, aby žalovaný od obdobného konania v budúcnosti upustil. S poukazom na uvedené súd prvým výrokom rozsudku uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 150,00 Eur titulom primeraného finančného zadostučinenia a v prevyšujúcej časti o zaplatenie 228,21 Eur žalobu II. výrokom ako nedôvodnú zamietol.

17. Záverom súd uvádza, že už podľa konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

18. Podľa § 262 ods.1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

19. Podľa § 255 ods.1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 C.s.p. spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalobca bol v konaní čo do základu nároku úspešný v plnom rozsahu, pričom výška priznaného finančného zadostučinenia závisela od úvahy súdu, preto súd priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Bardejov, v 3 písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Podľa ust. § 365 ods.1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods.2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods.3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).